

Surahammars
kommun

Budget 2020 Plan 2021–2022

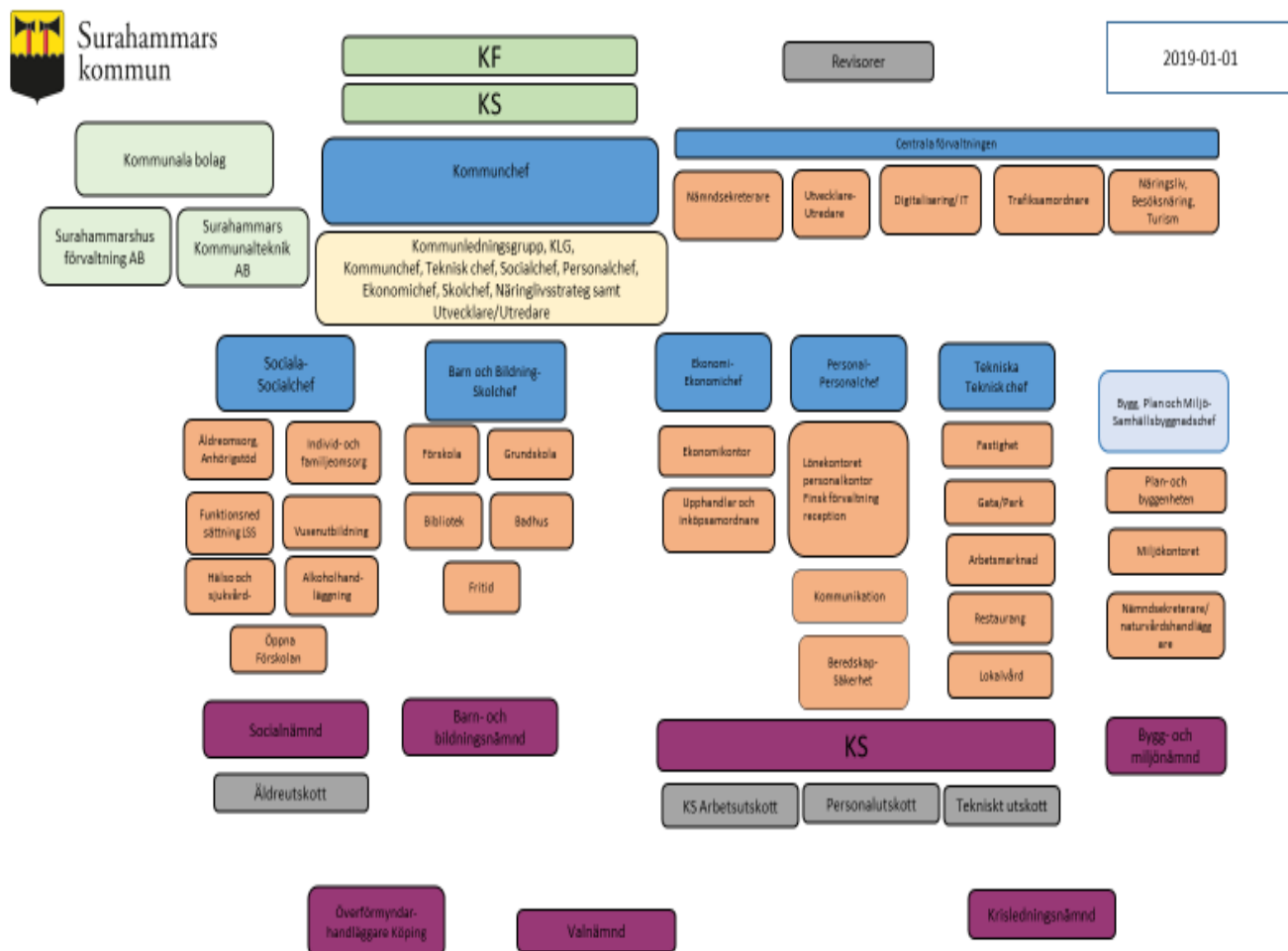
Kommunstyrelsen 2019-12-04
Kommunfullmäktige

Budget 2020

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ORGANISATIONEN	2
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUDGET 2020	3
SURAHAMMARS KOMMUNS STYRMODELL.....	4
SAMHÄLLSEKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	5
<i>Fortsatt stor osäkerhet kring global konjunkturutveckling</i>	5
<i>Skatter och bidrag</i>	8
<i>Befolkningsutveckling</i>	10
<i>Befolkningsstruktur</i>	10
KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	11
<i>God ekonomisk hushållning</i>	12
<i>Kommunalskatt</i>	13
<i>Investeringar och självfinansiering</i>	14
<i>Tillgångar och skulder</i>	14
<i>Soliditet</i>	15
<i>Pensionsförpliktelser</i>	16
FINANSIELLA MÅL OCH RIKTLINJER	17
<i>Nettokostnadsandel</i>	17
STYRELSER OCH NÄMNDER	18
KOMMUNSTYRELSEN	19
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	19
<i>Verksamhet 2020 – 2022</i>	20
<i>Kommunens visioner och mål</i>	21
BARN- OCH BILDNINGSNÄMNDEN	23
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	23
<i>Verksamhet - och utveckling, planperiod 2020 – 2022</i>	24
<i>Barn- och bildningsnämndens mål 2020</i>	24
SOCIALNÄMNDEN	26
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	26
<i>Verksamhet - och utveckling, planperiod 2020 – 2022</i>	27
<i>Verksamhetsmål för år 2020</i>	28
BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN	29
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	29
<i>Verksamhet - och utveckling, planperiod 2019 – 2021</i>	29
<i>Verksamhetsmål för år 2020</i>	30
BUDGET 2020, PLAN 2021–2022	31
RESULTATRÄKNING (TKR)	31
BALANSRÄKNING (TKR)	32
KASSAFLÖDEANALYS (TKR).....	33

ORGANISATIONEN

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUDGET 2020

Enligt Lag om kommunal redovisning ska kommuner och landsting varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under året och upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Av planen ska det framgå hur utgifterna ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten har många uppgifter. Den är ett verktyg för planering, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheterna. Den politiska nivån fastställer verksamhetens inriktning och vilken service/kvalitet kommunen ska erbjuda kommuninvånarna. Budgeten består av flera delar såsom driftbudget, resultatbudget och balansbudget.

Planeringsförutsättningar tas fram årligen och utgör grunden för kommunfullmäktiges beslut om budget och verksamhetsplan i det kommunövergripande perspektivet. Syftet med planeringsförutsättningarna är att ge en enhetlig och objektiv bild av förutsättningarna för kommunen och minska osäkerhet i beslutsfattandet

För att kunna planera den framtida användningen av kommunens samlade resurser behövs en helhetsbild av vad som går att förvänta av utvecklingen i samhället, folkmängdsförändringar, kommuninvånarnas behov med mera.

I kommunens budgetarbete ska en god ekonomisk hushållning framhållas. Grundtanken bakom detta är att dagens medborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte vältra över kostnader på kommande generationer. Varje år i samband med budget fastställer kommunfullmäktige i Surahammar finansiella mål som ska uppfyllas för att säkerställa en god ekonomisk hushållning.

Som underlag till budget 2020 ligger 2019 års budget. För att nämnderna skulle erhålla en ram med oförändrad volym ökades 2019 års budget med 2,2 % för nämnderna och 2,0 % för Kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges beslut om budgeten är fastställande av de ekonomiska ramar som skall gälla för de olika delarna av den kommunala verksamheten.

De viktigaste beräkningsförutsättningarna för budget 2020 är.

- ✓ Oförändrad kommunal skattesats på 22,31 %
- ✓ Invånarantalet för budget 2020 baseras på uppskattat antal invånare, vilket är 10 100.
- ✓ Skatter, bidrag och utjämning har beräknats efter Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär 19:21, men med eget antagande om invånarantal enligt ovan.
- ✓ Resultatmålet som ligger till grund för en god ekonomisk hushållning ligger på två procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det fastslagna målet innebär att det budgeterade resultatet beräknats till + 12,3 mkr.
- ✓ Hänsyn har tagits till beräknad löneökning med 2,6 % 2020.
- ✓ År 2019 uppgår arbetsgivaravgifterna, inklusive kalkylerade PO-pålägg för avtalspensioner, till 39,17 procent. Det föreligger ett förslag på att höja denna procentsats till 40,15 %, vilket majoriteten kommer beakta.

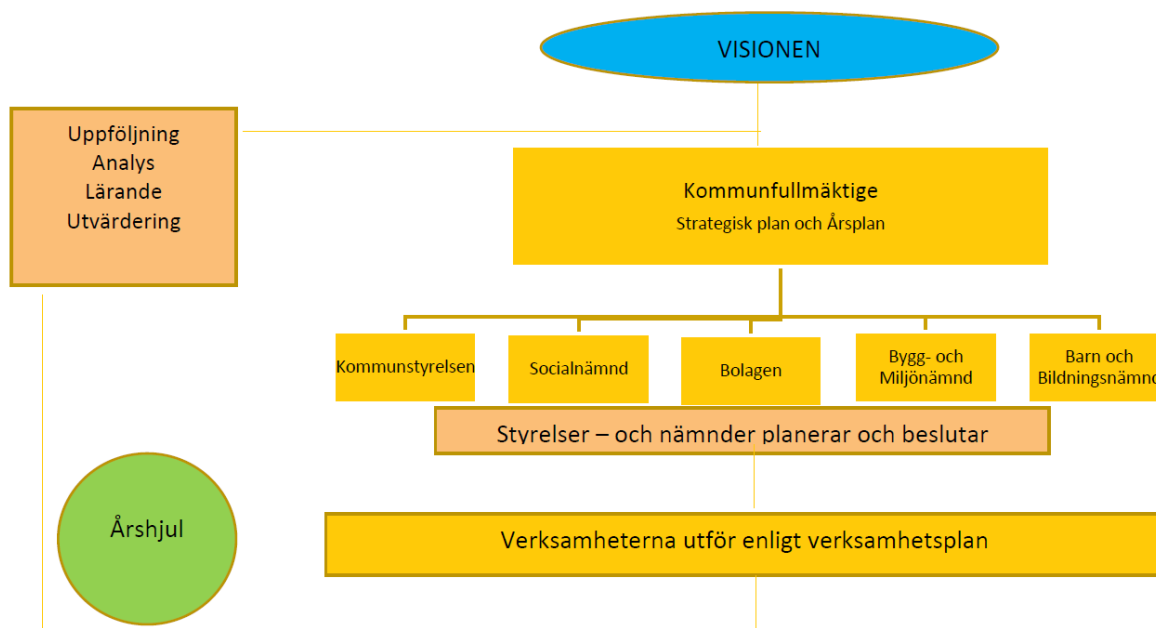
SURAHAMMARS KOMMUNS STYRMODELL

Surahammars kommun har arbetat fram en ny modell som kommunfullmäktige beslutade om i december 2019. Styrmodellen är skriven på en övergripande nivå och beskriver inte det interna arbetet i nämnder och bolag. För att få effekt i det dagliga arbetet behöver modellen brytas ner på en mer detaljerad nivå inom de olika verksamheterna.

Styrmodellens mål är att

- Tydliggöra uppdraget och säkerställa att den politiska viljeriktningen och mål fågenomslag i verksamheterna
- Säkerställa att skattepengarna hanteras på bästa tänkbara sätt.
- Säkerställa att verksamhetens arbete ger resultat och effekt utifrån mål och uppdrag de har så att de kommer medborgarna till nytta.
- Ge förutsättningar för och följa upp det systematiska kvalitetsarbetet.
- Tydliggöra ansvar och roller

4. Mål och plan

Styrmodellsdokumentet ska revideras vid varje ny mandatperiod eller oftare vid behov.

SAMHÄLLSEKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Fortsatt stor osäkerhet kring global konjunkturutveckling

Osäkerheten kring den globala konjunkturutvecklingen är fortsatt stor. Framförallt handelskonflikten mellan USA och Kina och osäkerheten kring Storbritanniens utträde ur EU har präglat riskbilden under de senaste åren. Ekonomin i omvärlden har gått in i en fas med lägre tillväxttakt och under hösten pekar allt på att konjunkturen mattas av snabbare än väntat.

Stark konjunktur i USA men ökad osäkerhet

Trots att arbetslösheten är sjunkande och konjunkturen i USA är stark råder det en osäkerhet förknippat till handelskonflikten med Kina. Osäkerheten bidrar negativt när det gäller tillväxten eftersom investeringsviljan är dämpad. BNP bedöms växa med 2,2 procent i år och förväntas dämpas till 1,7 procent 2020–2022.

Högre BNP och ökad tillväxt i euroområdet

Osäkerheten i omvärlden har bidragit till att förtroendet i tillverksindustrin har sjunkit påtagligt i euroländerna. Trots detta är arbetsmarknaden stark, lönerna stigande men inflationen är låg. Den förväntade uppgången i tillväxten kan ske genom gynnsamma kreditvillkor, högt konsumentförtroende och en penningpolitik som bidrar till att låga räntor. BNP kommer under 2019–2020 att växa med 1 procent årligen och därefter med 1,3 procent per år de två nästpåföljande år.

Sverige

Stark konjunktur, men tillväxten mattas av

Sverige har, i flera år, gynnats av en god omvärldskonjunktur och låga räntor men nu växer den svenska ekonomin långsammare. I takt med att konjunkturen under 2019 har gått in i en fas med lägre tillväxt har också arbetsmarknaden svalnat av och resursutnyttjandet bedöms enligt Riksbanken vara nära normal under större delen av prognosperioden 2020–2023.

Sverige är en liten ekonomi med en omfattande handel med omvärlden. Hur den globala ekonomin utvecklas har därför stor betydelse för utvecklingen i Sverige, såväl när det gäller tillväxten som inflationen.

Utöver konjunkturrisken i omvärlden finns vissa frågetecken kring den inhemska efterfrågan när det gäller den svenska utvecklingen. Konsumentförtroendet har minskat under året vilket har medfört att konsumtion har stått tillbaka för ett ökat sparande. Riksbanken räknar även med att utvecklingen på arbetsmarknaden försvagas och om bostadspriserna faller är det ytterligare risk att utvecklingen blir ännu svagare än Riksbankens prognos efter oktober månad.

Sveriges kommuner och landsting, tror inte att Riksbanken kommer att höja reporäntan vid årsskiftet 2019/2020 som de har aviserat.

På längre sikt baseras SKL:s kalkyl på en demografisk framskrivning av arbetsmarknaden. Under kalkylåren 2022–2023 antas varken hög- eller lågkonjunktur att råda. BNP-tillväxten i Sverige blir svag både 2019 och 2020 för att sedan få en uppgång följande år under kalkylåren, se tabellen nedan

Budget 2020

Procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022	2023
BNP	1,2	1,1	1,7	1,7	1,8
Sysselsättning timmar *	1,0	-0,5	-0,1	0,8	0,4
Relativ arbetslöshet, procent	6,7	7,1	7,1	6,9	6,9

* kalenderkorrigerad

Källa: SKL, Cirkulär 19:40 191001

Skatteunderlaget bromsade in under år 2018 vilket förklarades nästan helt med att grundavdraget höjdes för personer som fyllt 65 år. Enligt en prognos som SKL tagit fram kommer ökningen i skatteunderlaget att fortsätta både i år och 2020 för att sedan ha en svag utveckling 2021 och sedan återgå till historisk tillväxttakt.

Procentuell förändring

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Faktiskt skatteunderlag	4,5	3,7	3,2	2,5	3,2	3,9	3,7
Regelförändringar	0,0	-0,6	-0,6	-0,5	0,0	0,0	0,0
Underliggande	4,4	4,3	3,9	3,0	3,2	3,9	3,7
Prisutveckling	3,3	3,2	2,5	2,6	2,8	2,8	2,6
Realt skatteunderlag	1,1	1,1	1,4	0,4	0,3	1,1	1,0

Sveriges kommuner

De ekonomiska förutsättningarna i en kommun är starkt beroende av vad som sker i omvärlden. Konjunkturutveckling och framförallt hur skattebasen utvecklas, särskilt avseende antal personer i arbete. Samtidigt är finansieringen beroende på vilka kommunalpolitiska beslut som fattas inom ramen för sitt handlingsutrymme.

Konjunktorens inverkan på skatteintäkternas utveckling innebär att det ständiga arbetet med rationaliseringar och effektiviseringar måste fortsätta. För att bibehålla en fortsatt balans i ekonomin kommer det att krävas fortsatt kostnadskontroll och strikt budgetdisciplin.

Enligt SKL menar i sin ekonomirapport oktober att de senaste årens utveckling, i kombination med vikande skatteunderlag och starkt demografiskt tryck, gör att de närmaste åren ser relativt bistra ut för Sveriges kommuner. Det starka verksamhetsstrycket de kommande åren och den samtidigt försvagningen av skatteunderlagsökningen ställer kommunerna inför svåra problem. Det kräver åtgärder på såväl kostnads- som intäktssidan.

Välfärden står inför stora utmaningar. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiskt betingade behoven 2019–2023 att öka med i genomsnitt 1,1 procent per år. Ökningstakten förväntas bli störst inom gymnasieskolan och äldreomsorgen de närmaste åren samtidigt som verksamheter inom flyktingmottagande förväntas minska påtagligt. Det medför att totala förväntade volymökningen fram till år 2023 uppgår till 5,5 procent.

Budget 2020

Det krävs betydande effektiviseringar om välfärdssektorn ska möta de ökade utmaningarna framöver. Produktiviteten behöver öka – utan att kvalitén försämras. Definitionen på effektivitet är inte helt enkelt men SKL menar att en tolkning kan vara att man ska klara större verksamhetsvolymen med resurser som ökar långsammare än verksamhetsvolymen utan att kvaliteten försämras.

Detta gör kommunerna just nu

Det pågår ett omfattande förändringsarbete i olika verksamheter i kommuner, till exempel kring omställning till en nära vård. Det handlar såväl om strukturella förändringar som utveckling och förnyelse, bland annat genom innovationer och ny teknik. Syftet är att både åstadkomma förbättringar i verksamheterna, för patienter, brukare och elever, men också ett bättre utnyttjande av resurserna. Mot bakgrund av de kommande utmaningarna finns också stora behov av att öka produktiviteten till exempel i sjukhusvården.

Det i särklass vanligast som kommunerna gör för att effektivisera är att budgetramarna generellt blir lägre och vissa kommuner kommer även att behöva höja skatten.

Fortsatt kostnadstryck på den kommunala organisationen ökar kraven på lokaleffektiviseringar, affärsmässighet, förmåga att följa ramavtal vid inköp samt optimal bemanning av verksamheterna. Att ta tillvara på effektiviseringsmöjligheter genom bland annat e-tjänster, ny teknik, smartare arbetssätt och samverkan såväl internt som externt är av vikt. Rätt hanterad kan digitaliseringen bidra till att skapa en effektivare och mer innovativ välfärd.

Samarbetet mellan kommunerna har ökat kraftigt för att kunna klara effektiviseringskraven, främst inom administration.

Hinder för effektiviseringar i kommunerna

De strukturella utmaningar som kommunsektorn står inför kommer att kräva ett gemensamt ansvarstagande från hela den offentliga sektorn men det finns hinder gällande effektiviseringar.

Ett stort hinder för effektiviseringar i kommunerna är olika statliga regleringar och riktade bidrag, inte minst inom skolan. Kommuner som tidigare har haft en egenvald, hög ambitionsnivå och höga kostnader för skolan har nu inte möjlighet att prioritera om till förmån för exempelvis äldreomsorgen utan att mista det statliga bidraget. SKL anser därför att fler generella bidrag ska ges där kommunerna själva får bestämma hur de ska fördelas.

Det kan även vara svårt med samarbete mellan kommunerna och även med att ha tid och resurser att avsätta för förändringsarbetet och då gäller det främst små kommuner.

Skatter och bidrag

Merparten av de kommunala verksamheterna är obligatoriska. För de i lag reglerade verksamheterna gäller dessutom att den tillhandahållna servicen ska vara likvärdig i landets kommuner. Finansieringen av de kommunala tjänsterna sker via skatteintäkter, kommunala utjämningsystem och avgifter. Sedan tio år tillbaka tillfaller förändringen i fastighetstaxeringen till kommunerna genom den kommunala fastighetsavgiften.

En enskild kommun kan i mycket liten utsträckning påverka sina intäkter. Istället påverkas kommunens ekonomiska förutsättningar i hög grad av både svängningar i konjunkturen och storleken på statsbidragen. Statsbidragen värdesäkras inte av regeringen. Detta medför att kommunens intäkter riskerar att utvecklas långsammare än kostnaderna för att tillgodose ökningen av medborgarnas behov. Kommunerna blir beroende av att regering och riksdag ökar de generella statsbidragen genom särskilda satsningar.

Skatteintäkter

Skatteintäkter och statsbidrag är kommunens viktigaste inkomster och ska räcka till finansiering av den löpande driftverksamheten, avsättningar till framtida pensionsåtaganden, räntor samt avskrivningar på gjorda investeringar.

I beräkningarna av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning har kommunen använt Sveriges Kommuner och Landstings skatteunderlagsprognos korrigerad med kommunens befolkningsprognos. Skattesatsen som använts är 22,31 kr. Skatteunderlagsprognoserna följs upp kontinuerligt.

Utjämningsystem

Kommuner och landsting står för större delen av välfärdstjänsterna. De ansvarar för skolan, sjukvården och olika omsorger. Därför är kommunernas och landstingens utgiftsandel av BNP högre än i något annat land. Samtidigt varierar förhållandena mellan kommuner, mellan landsting och olika delar av landet, liksom förutsättningarna att klara dessa uppgifter. Det finns därför ett behov av att utjämna de ekonomiska förutsättningarna, när det gäller både inkomster och strukturella skillnader. Syftet är att åstadkomma likvärdiga förutsättningar för alla kommuner och landsting att bedriva sin verksamhet. Genom den omfördelning av resurser, som sker i utjämningsystemet, kan mer likvärdiga förutsättningar att tillhandahålla välfärdstjänster skapas. Detta är bakgrunden till utjämningsystemet, som består av olika delar.

Inkomstutjämning

Ett statligt utjämningsbidrag garanterar kommunerna 115 procent av medelskattkraften. Medelskattkraften är det genomsnittliga skatteunderlaget i riket, dvs. den beskattningsbara inkomsten per invånare i landet.

Räcker inte anslaget nivå att finansiera den garanterade nivån justeras detta genom att kommunerna själva får betala en regleringsavgift. Överstiger anslaget nivå den garanterade nivån betalar staten ut ett regleringsbidrag.

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen baseras på mätbara och för kommunen opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Kostnadsutjämningen ska inte kompensera för skillnader i servicenivå, kvalitet, avgiftssättning eller effektivitet. Surahammar har, jämfört med riket, ogynnsamma strukturella förhållanden i de flesta delmodeller vilket innebär att kommunen får bidrag.

Budget 2020

Kommunal fastighetsavgift

Kommunal fastighetsavgift för småhus är 0,75 procent av taxeringsvärdet. Den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillförs respektive kommun.

LSS-utjämning

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade är en rättighetslag som ska garantera personer med funktionshinder goda levnadsvillkor. Eftersom kostnaderna för kommunernas LSS-verksamhet är ojämnt fördelade finns ett separat utjämningsystem för denna verksamhet. Utjämningsystemet är mycket känsligt för förändringar i den underliggande verksamhetsstatistiken vilket kan leda till att bidraget förändras kraftigt mellan åren. Beloppen för 2019 och framåt är budgeterade enligt den prognos som SKL redovisat i april 2018.

Statsbidrag välfärd

Pengarna till kommunsektorn fördelas dels via det kommunalekonomiska utjämningsanslaget dvs. i kronor per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Beräkningen för Surahammar 2020 bygger på samma grunddata som för 2018. Från år 2021 är tanken att hela tillskottet ska ligga i anslaget för den kommunalekonomiska utjämnings som generellt statsbidrag.

Intäktsberäkningen inkluderar inte förändringen i kostnadssystemets 10 delmodeller enligt som det fattades beslut om i riksdagen den 20 november 2019 och kommer att gälla fr o m 2020.

Sammanställning skatter, utjämning och statsbidrag, Surahammars kommun

	2020	2021	2022
	tkr	tkr	tkr
Skatteintäkter	473 326	488 139	506 366
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	113 231	112 524	112 646
Kostnadsutjämning	- 6 212	-6 218	-6 224
Regleringsbidrag/-avgift	11 162	11 671	8 941
Strukturbidrag	0	0	0
Införandebidrag	0	0	0
LSS-utjämning	-6 318	-6 324	-6 330
Fastighetsavgift	21 585	21 585	21 585
Summa intäkter	606 775	621 378	636 985

Budget 2020

Skatteunderlagsprognos och skatteintäkt

Procentuell förändring

	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022
Skatteunderlagsprognos, ökning %				
Regeringen, sep	3,4	2,6	3,2	3,4
SKL, sep	3,2	2,5	3,2	3,9
Summa skatteintäkter och utjämning Surahammar, mkr	593,9	606,8	621,4	637

Källa: SKL Cirkulär 19:40, tabell 2, 191001

Sett över hela perioden 2018–2022 visar SKL:s, regeringens och Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognoser nästan exakt lika stor skatteunderlagstillväxt.

År 2020 förutser både regeringen och SKL svagare utveckling av skatteunderlaget.

Jämfört med regeringens bedömning växer skatteunderlaget i SKL-prognosen något långsammare åren 2019 och 2020. Det förklaras av att regeringens beräkningar utgår från en mer uthållig högkonjunktur med fortsatt ökning av arbetade timmar under hela perioden. Detta motverkas inte fullt ut av att SKL förutser större löneökningar än regeringen.

SKL:s beräkningar för 2022 baseras på att ekonomin utvecklas i konjunkturell balans, med större ökning av både arbetade timmar och löner än i regeringens beräkning.

Befolkningsutveckling

För att kunna göra skattemedelsberäkningar och planera kommunens verksamhet gör vi befolkningsprognoser som bygger på information om våra egna förutsättningar. I budget 2020 och plan 2021–2022 baseras skattemedelsberäkningarna på 10 100 invånare första året samt en ökning med 10 invånare per år.

Befolkningen i Surahammar uppgick, i juli 2019, till 10 070 kommuninvånare. Enligt uppgifter, tagna från SCB (Statistiska centralbyrån), förväntas befolkningen uppgå till 10 163 personer om fem år.

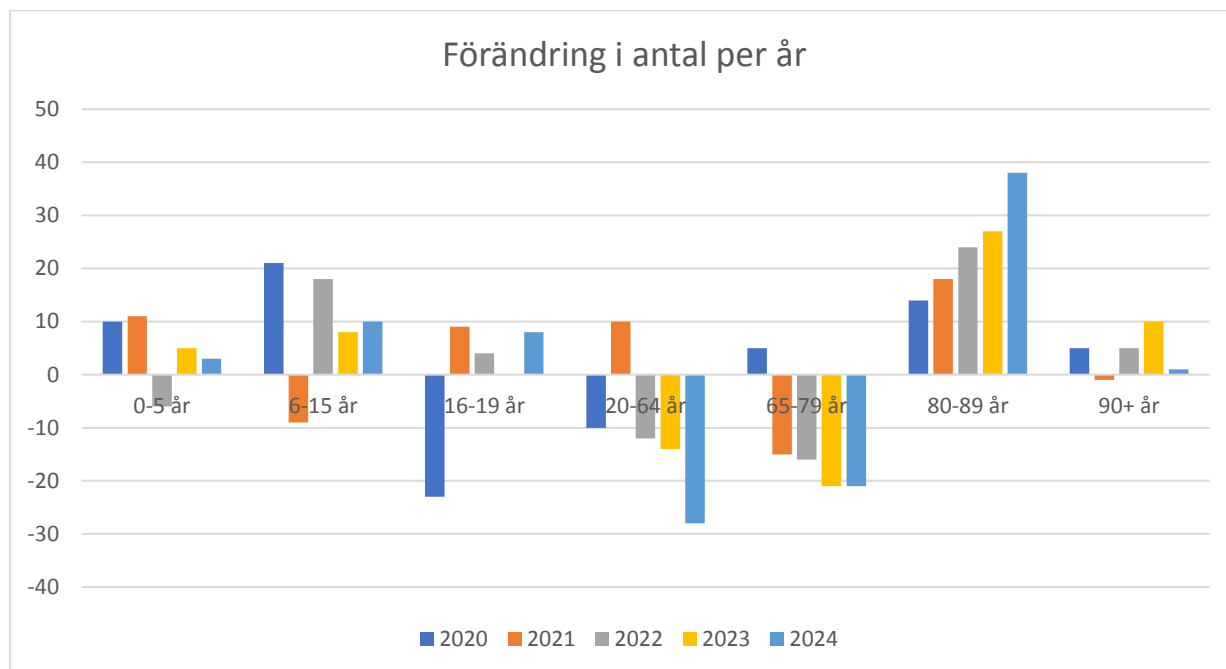
Befolkningsprognoser ligger till grund för planering av kommunal service, som behov av förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg och för planering av gator, parker med mera. Det är befolkningen skriven i kommunen den första november året före budgetåret som medräknas i skatte- och bidragsunderlaget.

Befolkningsstruktur

Surahammars kommuns befolkningsstruktur är ojämnt fördelad i jämförelse med en genomsnittlig kommun, vilket får konsekvenser på medborgarnas behov av kommunal service och därmed påverkan på kommunens resurser.

Budget 2020

Skillnader i befolkningsstruktur mellan kommunerna utjämnas genom ett kommunalekonomiskt utjämnningssystem, för att kommunerna ska ha lika förutsättningar för att bedriva kommunal verksamhet. Dock utjämnar systemet inte för hela strukturskillnaden och därför är det viktigt att ha uppsikt över åldersfördelningen. I nedanstående diagram visas den beräknade förändringen av kommunens befolkning enligt SCB.

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Den styrande majoriteten föreslår i denna budget fortsatta satsningar men vill tydligt markera att den demografiska utvecklingen med allt fler barn, elever och äldre de kommande åren kommer att ta huvuddelen av de årliga ökande intäkterna i anspråk. Den styrande majoriteten ökar fortsatt kvalitén i verksamheten genom att tillföra mer medel till skolan och till vård och omsorg. Skatten blir oförändrad med 22,31 skattekröner

De framtida intäkterna ökar inte i tillräcklig takt

Intäkterna till kommunen fortsätter öka något under 2020 och framåt men ökningstakten blir lägre än under de senaste åren. Samtidigt ökar antalet barn och unga samt äldre som ska erbjudas kommunal service. Kommunen har de kommande åren ett fortsatt högt investeringsbehov. Prioriteringarna av resurserna kommer i allt högre utsträckning att behöva tillföras skola, vård och omsorg.

Utvecklingen drivs av den demografiska förändringen, men även av uppräknningar av hyror och externa avtal, löneutvecklingen, investeringar och politiska satsningar.

För att kunna upprätthålla kvalitet och tillgodose den demografiska utvecklingens behov av verksamhet krävs ett ständigt arbete av nämnderna för att intensifiera kostnadseffektiviseringen.

I den kommunala verksamheten sker verksamhetsutveckling för att möta förändringar från omvärlden, nya uppdrag och sätt att utföra gällande verksamhet. Möjligheten till digitalisering är både ett krav på förändring och ger förutsättningar till förändringar av det kommunala uppdraget.

Budget 2020

I budgeten och i planeringen för de närmsta åren läggs en grund för att verksamheterna i kommunen:

- ✓ byggs ut för att möta behoven för medborgarna,
- ✓ kan rekrytera morgondagens medarbetare och behålla nuvarande medarbetare på en allt mer konkurrensutsatt marknad inte minst inom bristyrken och
- ✓ tar tillvara och förhåller sig till digitaliseringens effekter för att öka effektiviteten.

Budgeten läggs utifrån förutsättningarna att kommunen ska nå måluppfyllelse av god ekonomisk hushållning. Resultatet som lagts för budget 2020 och planperioden 2021–2022 uppfyller målet på 2% av skatter och bidrag, som Kommunfullmäktige beslutat om. För år 2020 ligger det budgeterade resultatet på 12 260 000 kronor i överskott.

Det kärva ekonomiska läget gör att utgångspunkten för kommunens alla verksamheter blir att ambitionshöjningar finansieras med egen omställning eller nya prioriteringar.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi måste vara i balans. Med det menas att intäkterna årligen skall överstiga kostnaderna. Ett negativt resultat skall regleras och det egna kapitalet i balansräkningen ska återställas under de närmaste tre åren.

Begreppet ”god ekonomisk hushållning” har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet.

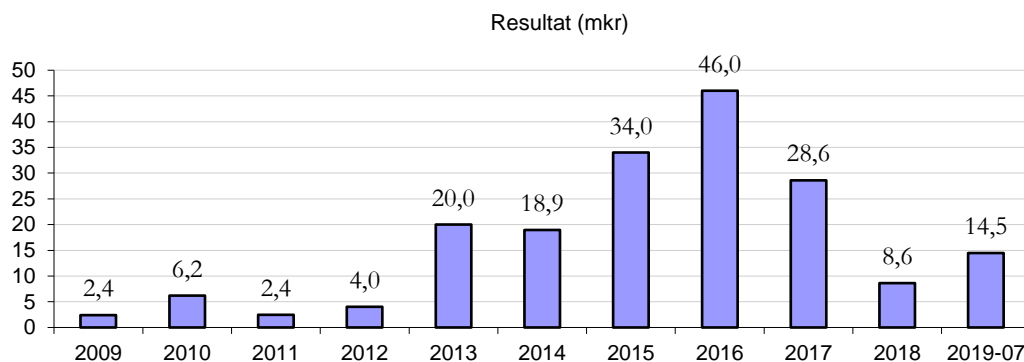
Ett sätt att belysa god ekonomisk hushållning är att studera det löpande resultatet. Balans mellan löpande intäkter och kostnader är grundförutsättning för god ekonomisk hushållning i kommunen.

Resultatet måste därför vara tillräckligt högt för att dels värdesäkra det egna kapitalet och dels täcka kommande ökade pensionsutbetalningar. Det bör också finnas en marginal som klarar oförutsedda händelser och risker, till exempel negativ skatteutveckling, eventuellt infriande av borgensåtaganden och oväntade kostnadsökningar.

Kommunen har redovisat årliga positiva resultat sedan år 2001, och vi presenterar härmed ytterligare en budget i balans.

Budget 2020

Resultatutvecklingen för de senaste tio åren samt delårsresultat 2019 framgår av nedanstående diagram.

Surahammars kommun har klarat balanskravet ända sedan dess införande. Under kommande år finns goda förutsättningar att uppnå positiva resultat men det kommer att ställa stora krav på att nämnder och styrelser klarar av att hålla sina tilldelade budgetramar.

Resultatet bör som nämnts ovan också täcka pensionsåtaganden, vara en buffert för oförutsedda kostnader samt täcka investeringar utöver det utrymme som avskrivningar ger.

Storleken på överskottet för Surahammars kommun fastställs i de finansiella målen. Kommunen utgår från ett överskott med två procent, vilket innebär att 98 procent av de planerade intäkterna används för att ge service och tjänster till medborgarna under året.

Även soliditeten, som visar kommunens finansiella styrka på lång sikt, måste förstärkas genom fortsatta goda resultat.

Kommunalskatt

Kommunallagen reglerar verksamheten där den kommunala självstyrelsen är grunden för verksamheten, där en av de viktigaste förutsättningarna är rätten att bestämma hur mycket kommunerna ska ta ut i skatt av sina invånare.

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länet, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag.

Med total skattesats avses den procentuella andel av den beskattningsbara inkomsten som en skattskyldig påförs i kommunal inkomstskatt.

Utdebiteringen i Surahammars kommun uppgår 2016 till 33,19, varav kommunalskatten uppgår till 22,31 och landstingsskatten 10,88. Budget 2019 baseras på en oförändrad skattesats.

Budget 2020

Skattesatsens utveckling under de senaste åren visas i nedanstående tabell:

Kommunalskatt, %

	206	2017	2018	2019	2020
Kommunen	22,31	22,31	22,31	22,31	22,31
Landstinget	10,88	10,88	10,88	10,88	10,88
TOTALT	33,19	33,19	33,19	33,19	33,19

Investeringar och självfinansiering

Kommunfullmäktige beslutar om total investeringsram för år 2020, 35,0 miljoner, under december månad. Fördelningen till respektive nämnder och styrelse kommer att fattas av Kommunfullmäktige under januari månad 2020. Till och med juli 2019 har 18,3 mkr investerats. Avskrivningarna för 2019 beräknas uppgå till 20,0 mkr.

I kommunens finansiella riktlinjer är inriktningen att nya investeringar ska finansieras fullt ut med skattemedel. Detta mål uppfylldes under 2018 och ser ut att uppfyllas även 2019.

Tillgångar och skulder

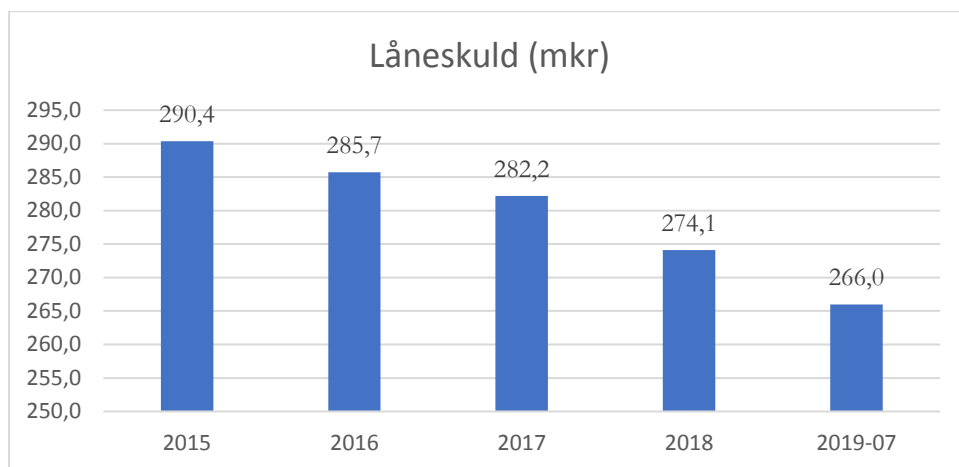
Kommunens upplåning

Den 31 juli 2019 uppgick låneskulden i kommunen till 272,4 miljoner kronor. Det är viktigt att kommunen har en bra balans mellan fasta och rörliga lån för att minimera risk och för Surahammars del löper 160,0 mkr (58,7 %) med rörlig ränta och 112,4 mkr med fast ränta. Den genomsnittliga räntan på lånen har varit 0,35 procent under årets sju första månader.

Kommunfullmäktige innehar rätten att fatta beslut om upplåning. Kommunfullmäktige kan dock föra ned rätten att fatta beslut om upplåning till kommunstyrelsen genom delegering av beslutanderätten. Detta förutsätter dock att kommunfullmäktige fattar beslut om årliga ramar för såväl nyupplåning som omsättning av lån.

Inriktningen för 2020 är att inga nya lån ska upptas. Under planperioden kan det dock behövas nyupplåning då kommunen står inför stora investeringsbehov.

Låneskuldens utveckling 2015 – 2018, samt delår 2019

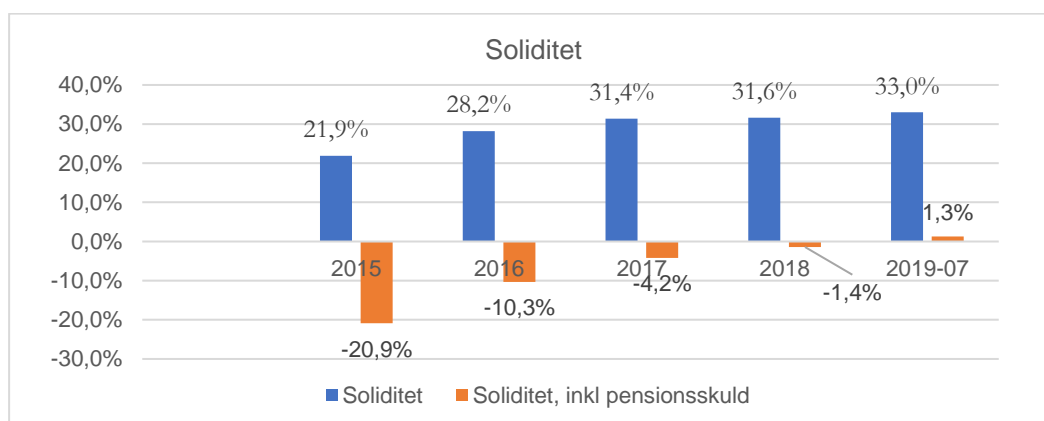

Soliditet

Soliditeten är det enskilt viktigaste måttet för att mäta den ekonomiska styrkan på lång sikt. Den visar hur stor del av de totala tillgångarna som är egenfinansierade. Ju starkare kapacitet, desto mindre känslig är kommunen för kommande lågkonjunkturer. Påverkansfaktorer på soliditeten är resultatutvecklingen samt värdeförändring för tillgångar och skulder.

För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Skulle detta åtagande läggas in i balansräkningen beräknas kommunens soliditet till -2,6 procent vid delårsbokslutet 20180731.

I diagrammet visas soliditetens utveckling åren 2015-juli 2019

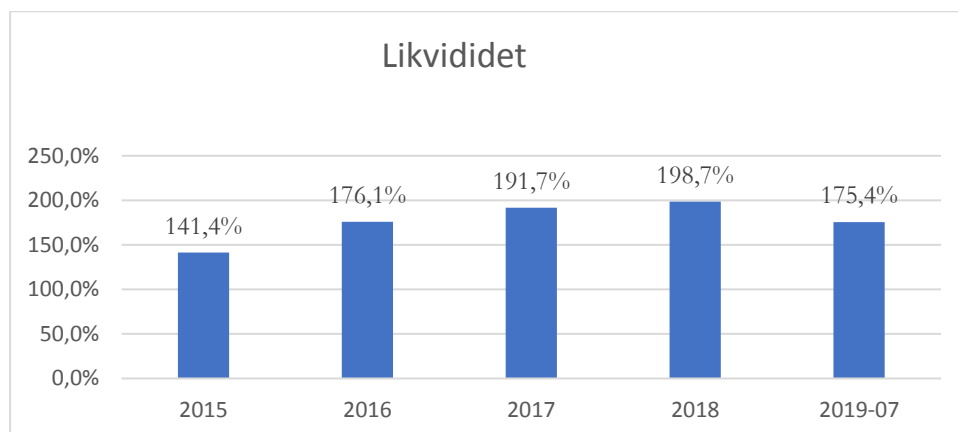

Kommunens positiva resultatutveckling under 2000-talet har medfört att soliditeten har förbättrats men den ligger fortfarande lägre än jämförbara kommuner (44,6 %) exklusive pensionsåtagande.

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel ställs i relation till korta skulder. Detta mått ska aldrig analyseras som ett eget nyckeltal utan alltid ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder.

Surahammar har idag en betryggande likviditet. Orsaken till den förbättrade likviditeten beror på dels höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna inte varit allt för höga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. Det här är en trygghet då kommunen står inför betydande investeringar och för budgetperioden förväntas det att redovisas fortsatt en bra likviditet.

Pensionsförpliktelser

Enligt lagen om kommunal redovisning ska pensioner redovisas efter den så kallade blandmodellen. Detta innebär att pensionsförmåner intjänade från och med 1998 ska redovisas som en avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 ska redovisas som en ansvarsförbindelse. Med dagens system för redovisning av pensioner visar de flesta kommuner egentligen ett resultat som är bättre än om den faktiska kostnaden tagits upp i resultaträkningen.

Surahammars kommun använder den av SKL rekommenderade blandmodellen. Detta innebär att vissa kostnader inte redovisas i resultatet och då måste istället resultatet vara så bra att ett positivt resultat täcker in dessa kostnader. Om de finansiella målen sätts på en rimlig nivå spelar vald redovisningsmodell av pensioner ingen roll för ekonomin. Det viktigaste är att det långsiktiga perspektivet finns med i planeringen.

Ansvarsförbindelsen ökar med räntor och minskar med utbetalningar under året. Eftersom utbetalningar sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa.

Kommunen anlitar KPA för beräkning av framtida pensionskostnader. KPA:s prognoser påverkas bland annat av reallöneutveckling, inflation, statslåneränta, nyanställningar och avgångar.

Kostnaderna i pensionsprognosen har en stigande utvecklingskurva för budget- och planperioden 2020–2023. Framförallt är det fler som har rätt till tjänstepension, dvs de som når över inkomstgränsen 7,5 inkomstbasbelopp.

FINANSIELLA MÅL OCH RIKTLINJER

Kommunen ska ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål. Målformuleringarna bör utgå från vad som i normalfallet är att betrakta som god ekonomisk hushållning, anpassat till kommunens egna förhållanden och omständigheter.

För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I det finansiella perspektivet handlar god ekonomisk hushållning främst om att säkerställa att varje generation själv bär kostnaderna för den service som den konsumerar. Det innebär att ingen kommande generation skall behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Kommunen skall ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål.

Kommunfullmäktigesbeslutade finansiellt mål för att uppnå en god ekonomisk hushållning är följande:

Mål 1 - Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat	Mål	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Budget 2020	Budget 2021
Resultatutveckling (tkr)	Positiv	8 636	11 708	9 559	12 260	12 428	12 740
Nettoresultatandel av skatteintäkter	> 2%	1,5%	2,0%	1,6%	2,0%	2,0%	2,0%
Nettokostnadsandel totalt exkl. finans	96%	98,7%	97,5%	98,1%	97,3%	97,3%	97,3%
Nettokostnadsandel totalt inkl. finans	98%	98,5%	98,0%	98,4%	98,0%	98,0%	98,0%
Soliditet	Positiv	31,6%	27,9%				

Mål 2 - Nyinvesteringar ska finansieras fullt ut med skattemedel

Självfinansiering av årets investeringar	> 100%	311,4%	100,0%	138,8%	100,0%	100,0%	100,0%
Årets nettoinvesteringar /planenliga avskrivningar	100 - 102%	73,6%		166,9%			

Mål 4 - Återbetalning av låneskulden

Amortering ska göras med	50% av årets resultat	9,0%		11,7%			

Nettokostnadsandel

Grundläggande för en god ekonomi är att det finns en balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta förhållande är att analysera hur stor andel de löpande verksamhetskostnaderna tar i anspråk av skatteintäkter och bidrag. Tabellen visar hur stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag som beräknas ianspråkta av verksamhetens nettokostnader och finansnetto. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen 98 procent eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning.

STYRELSER OCH NÄMNDER

Ansvarsområde	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019, per juli	Avvikelse 2019	Budget 2020
Kommunstyrelsen	179 571	183 594	184 431	-836	187 265
Barn- och bildningsnämnden	168 914	160 013	166 330	-6 317	164 033
Socialnämnd	180 451	181 101	184 628	-3 527	185 585
Bygg- och miljönämnd	5 640	6 585	6 961	-376	6 730
Ofördelat		1100	600	500	
Summa	534 576	532 393	542 950	-10 556	543 613

Ramberäkning

Budgetramarna till nämnderna 2020 är uppräknade med 2,2 procent och till kommunstyrelsen med 2,0%, som ska täcka alla kostnadsökningar. Utöver dessa tilldelades Socialnämnden och Barn- och bildningsnämnden vardera 500, 0 tkr som ska användas till oförutsedda kostnader. Omfördelning av ramarna har skett efter uppräknade ansvar och kostnader överförts från Kommunstyrelsen till nämnderna.

Kommunfullmäktige fattade beslut om ramar i september och fördelning av budgetramar ska skapa riktning för prioriteringar i nämndernas arbete med verksamhetsplaner för år 2020. Det kärva ekonomiska läget gör att utgångspunkten för kommunens alla verksamheter blir att ambitionshöjningar finansieras med egen omställning eller nya prioriteringar.

Respektive nämnd och styrelse har arbetat fram sina budgetar utifrån de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna och nedanstående poster har särskilt beaktats:

- ✓ Beslut om gymnasieskolkorten har fattats även de ökade gymnasiekostnaderna har beaktats
- ✓ Medlemskostnaden till Räddningstjänsten, MBR, ökar
- ✓ Stratsys, verksamhetssystem, ska implementeras och ett nytt diariesystem, W3D3 införs.
- ✓ Bäckhammarskolan ska iordningställas och planerna är att verksamhet ska påbörjas under hösten 2020. Samtidigt som lokaler för föreningar planeras att ingå i byggnaden.
- ✓ Särskolan kommer att utökas i egen regi
- ✓ Ängsgården kommer att byggas om och förskoleavdelningar kommer att samordnas i denna byggnad.
- ✓ Äldreboende i Surahammar planeras starta upp år 2021.
- ✓ Planer på äldreboende i Virsbo
- ✓ Nyckelfritt inom hemtjänsten ska införas
- ✓ Heltid som norm

En viktig del för att nå och bibehålla ”God ekonomisk hushållning” är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Hit hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade ramar.

KOMMUNSTYRELSEN

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ansvarar också för att följa upp verksamheterna i de kommunala bolagen och i kommunalförbunden. En viktig uppgift för kommunstyrelsen är att samverka med det lokala näringslivet, andra externa myndigheter och organisationer i syfte att förbättra näringslivs- och arbetsmarknadssituationen i kommunen.

Kommunstyrelsen förbereder samtliga ärenden som ska tas upp i fullmäktige och nedanstående funktioner återfinns under Kommunstyrelsen:

Central förvaltning

Inom Kommunstyrelsen återfinns resurser för ledning och kommungemensamma stödprocesser. Här återfinns även kostnader för central facklig verksamhet, strategiskt säkerhetsarbete, näringsliv och driftskostnader för information- och marknadsföring.

Politisk verksamhet

Under den politiska verksamheten finns all politisk verksamhet i nämnder, kommunstyrelse och fullmäktige inklusive partistöd och kostnader gällande revision. Även avgifter för medlemskap i olika politiska organ, främst länsövergripande, återfinns här.

Revisorerna, som utses av kommunfullmäktige, granskar årligen all verksamhet som sker inom nämndernas verksamhetsområden. De prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Till stöd för sin granskning köper revisorerna tjänster från revisionsbyrå.

Köp av verksamhet och bidrag

Under kommunstyrelsens verksamhetsområde ligger anslag till kommunens samarbetsorganisationer såsom

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund (MBR),

Västra Mälardalens Kommunalförbund (VMKF),

Länstrafiken

Gymnasieutbildning till utbildningssamordnare i andra kommuner, såväl kommunala som friskolor, främst i Västerås.

Regional strategisk beredning

Vidare ingår bidrag som ges till Strömsholms kanal, Västmanlands Kommuner samt till olika kulturföreningar inom kommunen.

Tekniska enheten

I verksamheten återfinns fastighetsförvaltning, restaurangtjänst, lokalvård och arbetscenter. Arbetscenter arbetar fortlöpande med att korta deltagarnas tid i insatser, och att så snabbt som möjligt få dem självförsörjande och i arbete. En kortare tid i insatser minskar risken för inlåsnings effekter och gör att platser frigörs till andra deltagare. Metoder för detta är exempelvis språkträning och praktisk sysselsättning.

För att sköta barmarksunderhåll samt vinter- och gatuhållningen anlitar kommunen underentreprenören PEAB AB. Även den skogsvård som kommunen ansvarar för återfinns under den tekniska enheten.

Budget 2020

Ansvarsområde	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019, per juli	Avvikelse 2019	Budget 2020
Centralförvaltning	26 706	28 288	26 074	2 214	29 420
Politisk verksamhet	4 552	4 389	5 521	-1 132	5 385
Köp av verksamhet o bidrag	65 621	65 091	67 010	-1 919	68 999
Tekniska verksamheten	82 660	84 827	84 826	1	83 461
Oförutsett, Ks till förfogande	33			0	
Bredbandssatsning	0	1 000	1 000	0	
Summa	179 571	183 594	184 431	-836	187 265

Budgeten har tagits fram med generell återhållsamhet och prioriteringar. Budgeten beaktar de ökade kostnaderna i de kommunalförbund vi är medlemmar i samt kostnadsökning för gymnasieelever, som blivit fler till antalet. Återhållsamheten har framförallt gjorts inom den tekniska enheten, där kostnaderna minskar gällande fastighetsunderhåll, kostnaden och arbetscenter. Vidare kommer planen gällande utbyte av gatuarmatur att förlängas något. År 2021 och 2022 är planerade men översyn görs i kommande års budgetprocess.

Verksamhet 2020 – 2022

Kommunens utmaningar

Vikten av ökad strategisk framförhållning i kombination med ett starkt operativt stöd till förvaltningarna ökar i betydelse de kommande åren. Framgång krävs bland annat med ett attraktivt arbetsgivarskap med en god personalförsörjning, en tydlig ekonomisk styrning och uppföljning, tydliga strategiska val och avgränsningar, effektiv förvaltning med samordning över kommunens organisatoriska gränser, förbättrad kommunikation vilken tydliggör utmaningar och förväntningar, ökat koncernperspektiv där verksamhet som bedrivs i kommunens bolag och kommunalförbund tydligare samspelar.

Under år 2020 kommer upphandlingen av framtidens kollektivtrafik att påbörjas, vilket kommer träda i kraft i augusti 2021.

Kommunen ska under kommande period verka för att:

- Skapa förutsättningar för en positiv ortsutveckling i form av en utvecklad infrastruktur/kommunikation,
- Ha en god markberedskap fler företag och kommuninvånare.
- Bidra till en positiv arbetsmarknadsutveckling i samverkan mellan kommunen, företag, föreningar, universitet och myndigheter.
- Underlätta för befintliga företag inom kommunen att expandera och utvecklas, stimulera nyetableringar, nyföretagande och tillväxt genom samverkan.
- Under år 2020 nå målet att alla medborgare i kommunen ska kunna ansluta sig till fiber om de vill. Bakgrunden är att år 2015 så antog kommunfullmäktige en ny bredbandsstrategi

Budget 2020

- Utveckla digitaliseringen inom kommunen
- Kvalitetssäkra styrsystemet
- Genomföra upphandling av framtidens kollektivtrafik, som ska träda i kraft år 2021.

Kommunens visioner och mål

Vision

Surahammars kommun – För barnens skull

I Surahammars kommun

- är vi alla delaktiga i att bygga ett bättre samhälle,
- är skolorna bland de bästa i landet. Alla får en god start i det livslånga lärandet,
- är förskolan till för alla och verksamheten håller högsta kvalitet,
- är det attraktivt att leva och verka,
- har vi ett levande kulturliv, rika möjligheter till fritidsaktiviteter och nära till naturen och stillheten,
- finns det bra bostäder för alla.

Centralt			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Styrprocessen	En kommungemensam styrprocess som leder till att alla förvaltningar och bolag arbetar på ett likvärdigt, effektivt sätt gällande verksamhetsplanering, mål-, budgetprocessen uppföljning-förbättringsprocessen samt återrapporteringsprocessen.	Kommunchef	Årsbokslut
Digitaliseringsprocessen	En ny implementerad IT/Digitaliseringsstrategi som leder till effektivisering av kommunens arbetsprocesser och ökad tillgänglighet för kommuninvånarna.	Kommunchef	Årsbokslut
Attraktiv företagarkommun	En reviderad och förankrad näringslivstrategi som leder till att företagare upplever att det är lätt att etablera sig och verka i kommunen.	Kommunchef	Årsbokslut

Budget 2020

Personal			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Attraktiv arbetsgivare	Mer kunskap om medarbetarnas upplevelse av sin arbetsituation och kommunen som arbetsgivare, i syfte att arbeta hälsofrämjande med det som är betydelsefullt. Minskade sjuktal för att hushålla med kommunens personella och ekonomiska resurser.	Personalchef	Årsbokslut
Tekniska			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Fastighetsprocessen	En nytt och implementerat sammanhållet fastighetssystem som leder till att krav gällande fastigheter efterlevs och att kommunen tar ut rätt avgifter och taxor	Teknisk chef	Årsbokslut
Ekonomi			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Uppföljningsprocessen	Tillförlitliga uppföljningsrapporter som leder till ett korrekt beslutsunderlag för vidare åtgärder.	Ekonomi chef	Årsbokslut

BARN- OCH BILDNINGSNÄMNDEN**Verksamhetsbeskrivning**

Verksamheten omfattar förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, fritidshem, särskola, fritidsgård, bibliotek, badhus och föreningsstöd.

Förskoleplats erbjuds alla barn som fyllt ett år och vars föräldrar arbetar, studerar, är arbetssökande eller är hemma i samband med barns födelse. Alla barn erbjuds förskoleplats i den allmänna förskolan i augusti det år de fyller tre år. Förskola för barn i åldern 1–5 år finns på Virsboskolan, Lärkan och Åsen i Ramnäs samt på Äventyret, Ängsgården, Björnstugan, Cityförskolan och Skogsglantan i Surahammar.

På Starbäcksskolan och Nytorpsskolan finns förskoleklass, grundskola åk 1–3 och fritidshem. På Tuppkärrsskolan finns grundskola åk 4–6 samt särskolan Ugglan årskurs 1–9. Bäckhammarskolan i Ramnäs och Virsboskolan omfattar förskoleklass, grundskola åk 1–6 och fritidshem. Hammarskolan har elever i grundskolan årskurs 7–9. Fritidsgårdsverksamhet finns i de tre tätorterna.

Verksamheten leds av chefen för skola tillsammans med fyra rektorer och tre förskolechefer.

Till områdenas förfogande finns en central resurs bestående av psykolog, kurator, specialpedagoger, IT-pedagog och matteutvecklare.

Bibliotek finns i Virsbo och i Surahammar. I Ramnäs finns bokutlåning.

Ansvarsområde	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019, per juli	Avvikelse 2019	Budget 2020
Central administration	23 104	8 620	14 098	-5 478	9 988
Förskola	55 474	54 345	54 574	-229	55 075
Grundskola	81 416	86 954	88 352	-1 398	90 395
Kultur och fritid	8 920	10 094	9 306	788	8 575
Summa	168 914	160 013	166 330	-6 317	164 033

Budgetarbetet har präglats av hårda prioriteringar för att anpassa verksamheterna till den av fullmäktige beslutade ramen.

I budgeten finns medel inlagda för att kommunen ska bedriva särskola i egen regi och att ett nytt arbetssätt gällande resurser i skolan måste implementeras.

Inom förskolan kommer två singelavdelningar flytta sina verksamheter under hösten till Ängsgården. Samtidigt kommer ytterligare en ny avdelning att öppnas för att tillgodose de ökade behovet. Vikariebudgeten för förskolan är anpassad efter beslut om vikariestopp i verksamheten.

Även biblioteksverksamheten måste anpassas i denna budget och kostnaderna minskar med 1,0 miljoner jämfört med år 2019.

År 2021 och 2022 är planerade men översyn görs i kommande års budgetprocess.

Budget 2020

Verksamhet - och utveckling, planperiod 2020 – 2022

Inom förskolan fortsätter arbetet med att ha en jämställd förskola och implementera nya läroplanen. Samtidigt ska schematekniska lösningar och utveckling av reflektionstid utvecklas under kommande läsår.

Prioriteringen av barn och ungas utbildning är långsiktig. För att lyckas behöver vi ett starkt och närvarande ledarskap på våra skolor samt ett intensifierat arbete med tidiga insatser. Vi ska ha tydligt kunskapsfokus där kompetens och engagemang är avgörande.

Surahammars beslutsamma arbete med tidiga insatser behöver fortsätta och utvecklas. Särskilt fokus ligger på samverkan med socialtjänsten, hälso- och sjukvården och andra relevanta aktörer. Psykisk ohälsa är ett växande samhällsproblem bland unga. Tillgängligheten till elevhälsan behöver fortsätta öka och skolorna lära av goda exempel för att minska stress hos elever.

I våra skolor ska barn och ungdomar känna trygghet och finna studiero för att utvecklas utifrån sin egen förmåga. Mångfald bland skolor skapar möjligheter för individuell anpassning. Genom att möta alla elever utifrån deras förutsättningar bygger vi starka barn och ungdomar redo att möta framtidens samhälle och arbetsmarknad.

Ett nytt arbetssätt gällande de personer som arbetar som resurser måste implementeras.

Vi vill ständigt höja kunskapsresultaten och möjliggöra för att fler ska bli behöriga till gymnasiet. För att åstadkomma detta krävs hårt arbete, mer tid för kunskap och rätt stöd i rätt tid.

Digitaliseringen är en påtaglig del av samhällsutvecklingen, därför behöver satsningar på digitala hjälpmedel i skolan fortsätta och medarbetarna utbildas för att tekniken ska bli ett redskap för ökad måluppfyllelse.

Ledarskapet i skolan är av stor betydelse för de pedagogiska förutsättningarna och arbetsmiljön. Allt börjar med en bra lärare och vi måste därför hela tiden arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Konkurrensen om skickliga skolledare är stor, och för att säkerställa att Surahammars kommun står starkt bör de prioriteras. Rektorens pedagogiska ledarskap är centralt för en fungerande skola.

Barn- och bildningsnämndens mål 2020

Målen för den pedagogiska verksamheten finns fastlagd i läroplanerna för de olika skolformerna och resultaten följs genom sammanställningar från nationella prov, betyg och trygghetsenkäter.

Budget 2020

Barn- och bildningsnämndens fokusområden.

Barn och bildningsnämnden har lämnat uppdrag åt verksamheten att särskilt fokusera på:

Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Trygghet	Alla barn ska uppleva trygghet i förskola och skola	Skolchef	Årsbokslut
Utmaningar	Alla barn får utmaningar i förskola och skola	Skolchef	Årsbokslut
Betyg	Att andelen A-C fortsätter ligga på drygt 40 % i alla ämnen	Skolchef	Årsbokslut

SOCIALNÄMNDEN**Verksamhetsbeskrivning**

Individ- och familjeomsorgen består av ekonomihandläggargrupp och behandlingsgrupp. Till verksamheten hör också missbruksvård, familje- och boendestödjare, kommunpsykiatri, öppen förskola, alkoholtillstånd, flyktingmottagning, social sysselsättningsenhet, biståndshandläggare och boende för ensamkommande flyktingbarn. Den kommunala vuxenutbildningen administreras av individ- och familjeomsorgen.

Vård och omsorg består av hemtjänst, serviceboende, gruppboende för dementa, vårdboende, korttidsboende för avlastning, växelvård och rehabilitering. Dessutom ingår dagvård, rehabilitering i eget boende och hobbyverksamhet för pensionärer. Inom verksamheten finns också gruppboenden och dagverksamhet för personer med funktionsnedsättning samt ett korttidsboende för barn med funktionsnedsättning. Verksamheten svarar även för personliga assistenter, ledsagare, kontaktpersoner för personer med fysiska eller psykiska funktionshinder och avlastningsfamiljer. Verksamheten tillhandahåller sjuksköterskeinsatser i särskilda boende och till personer i eget boende som har beslut om hemsjukvård.

Färdtjänst tillhandahålls för personer som på grund av funktionshinder inte kan använda allmänna kommunikationer.

Serviceboende finns i de tre tätorterna och demens-, vård- och korttidsboende för äldre finns i Surahammars tätort.

Kommunövergripande resurser är budgeterade centralt. Inom verksamheten återfinns medel för köp av tjänster från andra vårdgivare.

Ansvarsområde	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019, per juli	Avvikelse 2019	Budget 2020
Individ- och familjeomsorgen	38 440	37 019	41 317	-4 298	37 834
Övergripande inkl vuxen	21 746	20 910	22 568	-1 658	21 370
Placeringar barn/ungdom	7 246	7 071	9 474	-2 402	7 227
Försörjningsstöd	6 506	6 350	6 504	-154	6 490
Kommunpsykiatri	1 542	1 288	1 371	-83	1 316
Komvux	1 400	1 400	1 400	0	1 431
Vård och omsorg	142 011	143 582	143 311	271	147 252
Övergripande centralt	6 217	9 262	7 615	1 647	9 978
Hemtjänst	34 574	34 312	34 374	-62	35 067
Särskilda boenden	58 649	57 363	59 127	-1 764	58 625
Rehabteamet	3 277	4 248	3 767	481	4 341
Kommunsjuksköterskor	9 272	10 355	9 189	1 166	10 583
Omsorg	30 024	28 042	29 239	-1 197	28 659
Oförutsett		500	0	500	500
Summa	180 451	181 101	184 628	-3 527	185 585

Budgetarbetet har präglats av hårda prioriteringar för att anpassa verksamheterna till den av fullmäktige beslutade ramen. Intäkterna har anpassats till det förväntade utfallet 2019, vilket medfört att dessa har minskat väsentligt då de tidigare var alldeles för högt budgeterade. Inom vård

Budget 2020

och omsorg har en översyn gjort vilket medfört att tjänster har anpassats. Indragning av WiFi till kommunens äldreboende kommer att färdigställas och vara i bruk under år 2020, där även kostnaderna är medräknade i budgeten.

Inom hemtjänsten planeras att införa nyckelfritt, där driftbudget är medräknad.

Individ- och familjeomsorgen har generell återhållsamhet gällande kostnadsutvecklingen i alla verksamheter.

Verksamhet - och utveckling, planperiod 2020 – 2022

Förändringstrycket på landets kommuner är stort och detta gäller inte minst verksamheten inom vård- och omsorgsnämnden som står inför demografiska utmaningar. För att hantera denna samhällsomdaning behövs både helhetsyn och långsiktiga strategier.

Stärkt arbete inom kommunens fastighetsbestånd gällande lokaler för att kunna utveckla verksamheterna och även ha kostnadseffektiva lösningar kommer att fortgå under 2020 och då framförallt inom omsorgsverksamheten.

Äldreboendet i Surahammar, med 40 nya platser kommer vara färdigställt och inflyttningsklart under år 2021. Samtidigt planeras det för byggnation av ett nytt äldreboende i Virsbo.

En rad reformer från riksdag och regering samt förändrad ansvarsfördelning med syfte att förbättra hälso- och sjukvården för kommunens invånare ger ökade utmaningar för verksamheten. Regionen har ett projekt gällande nära vård, som kommer att pågå fullt ut med början under år 2020. Syftet är att regionen endast ska ha specialistvård i framtiden.

Inom hemtjänstområdena fortsätter den tekniska utvecklingen som ska vara komplement till nuvarande verksamhet. Under 2020 planeras att hemtjänst ska ha nyckelfritt.

”Trygg hemgång”, där en grupp medarbetare inom hemtjänsten får ett utökat ansvar för personer som skrivits ut efter sjukhusvistelse upp till två veckor efter hemkomst beroende på behov, har slagit väl ut.

Individ- och familjeomsorg

Fortsatt utveckling av socialtjänstens arbetsmetoder och tjänster för att kunna genomföra flera tidiga insatser till människor inom nämndens samtliga verksamhetsområden.

Flyktingmottagandet bedöms minska kraftigt framöver. Migrationsverkets rapporter visar på ett fortsatt lågt inflöde av asylsökande.

I budgeten för individ- och familjeomsorg har pengar avsatts fullt ut för stödboende inom vuxna missbruksvården och initiativ till samarbete med annan kommun har tagits för att få en kostnadseffektiv verksamhet. Att ha ett stödboende i egen regi minskar behovet av dyra placeringar för personer i annan kommun, och förebygger samtidigt risken för återfall vid hemkomst då man kan bo kvar på hemmaplan och får möjlighet att skaffa nya vanor.

Arbetsförmedlingens kontor läggs ner vilket blir en utmaning för kommunen framöver.

Verksamhetsmål för år 2020**Socialnämnden**

Individ- och familjeomsorgen			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Placeringar	Minskat antal placeringar	Socialchef	Årsbokslut
Bemötande	Vi är en av de 25 % bästa kommunerna jämfört med riket	Socialchef	Årsbokslut

Vård och omsorg			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Kompetensutveckling	Ökad andel personal med adekvat utbildning, samt genomförda fortbildningar av befintlig personal	Socialchef	Årsbokslut

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN**Verksamhetsbeskrivning**

Bygg- och miljönämnden arbetar i huvudsak med tillstånds- och tillsynsverksamhet, t.ex. bygglov, trafikföreskrifter, miljö- och hälsoskydd. I nämndens ansvarsområde ligger också planering av markanvändning, bostadsfrågor och trafikfrågor. I budgeten återfinns också medel för bostadsanpassningsbidrag och bidrag till enskilda vägar.

Verksamheterna kommer att fortgå som tidigare, där huvuduppgiften är myndighetsutövning och där arbetets innehåll och omfattning styrs i hög grad av lagstiftning.

Verksamhet - och utveckling, planperiod 2019 – 2021

Under 2019 kommer verksamheten att bedrivas i samma utsträckning som tidigare år.

Ansvarsområde	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019, per juli	Avvikelse 2019	Budget 2020
Bygg och Plan	4 519	4 148	4 636	-488	4 660
Miljö- och hälsoskydd	1 121	2 437	2 325	112	2 070
Summa	5 640	6 585	6 961	-376	6 730

I budgeten har det skett en återgång till 3,0 årsarbetare gällande miljö- och hälsoskydd. Budgeten för bostadsanpassningen har verklighetsanpassats.

År 2021 och 2022 är planerade men översyn görs i kommande års budgetprocess.

Bygg- och miljönämndens vision och mål*Vision*

Surahammars kommun ska vara en kommun med miljömässigt hållbar utveckling. Byggnadsplaneringen ska medföra god tillgång till byggklara tomter för boende och näringsverksamhet.

Verksamhetsmål för år 2020**Samhällsbyggnadsnämnden**

Plan- och byggenheten			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Bygglov, Plan- och bygglag 9 kap § 27	Beslut om lov eller förhandsbesked tas inom 10 veckor	Samhällsbyggnadschefen	Årsbokslut
Anmälningssärenden, Plan- och bygglagen § 45	Beslut i anmälningssärenden tas inom 4 veckor	Samhällsbyggnadschefen	Årsbokslut
Återkoppling	Återkoppling till sökanden sker inom 3 veckor om ett ärende behöver kompletteras	Samhällsbyggnadschefen	Årsbokslut

Miljökontoret			
Process	Resultatmål	Ansvarig chef	Rapport-tillfälle
Anmälan enligt § 38 i förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Beslut fattas inom 20 arbetsdagar från mottagandet i 90 % av fallen	Samhällsbyggnadschefen	Årsbokslut
Anmälan om installation av bergvärmepump	Beslut fattas inom 10 arbetsdagar från mottagandet i 90 % av fallen	Samhällsbyggnadschefen	Årsbokslut
Ansökan om tillstånd för enskild avloppsanläggning	Beslut fattas inom 15 arbetsdagar från mottagandet i 90 % av fallen	Samhällsbyggnadschefen	Årsbokslut

Budget 2020

BUDGET 2020, PLAN 2021–2022**RESULTATRÄKNING (TKR)**

	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse	Budget	Förslag	Förslag
	2018	2019	2019		2020	2021	2022
Verksamhetens nettokostnader	-545 688	-562 664	-545 680	-16 984	-573 735	-577 950	-591 645
Avskrivningar	-19 338	-20 000	-25 000	5 000	-23 000	-26 500	-28 100
Verksamhetens nettokostnad	-565 025	-582 664	-570 680	-11 984	-596 735	-604 450	-619 745
Skatteintäkter	453 088	464 705	465 354	-649	465 798	488 139	506 366
Generella statsbidrag	119 667	129 252	120 034	9 218	147 197	133 239	130 619
Verksamhetens resultat	7 730	11 292	14 708	-3 416	16 260	16 928	17 240
Finansiella intäkter	8 735	7 347	1 000	6 347	2 000	2 000	2 000
Finansiella kostnader	-7 829	-9 081	-4 000	-5 081	-6 000	-6 500	-6 500
Resultat efter finansiella poster	8 636	9 559	11 708	-2 149	12 260	12 428	12 740
Extraordinära poster							
Aktuell skatt							
Uppskjuten skatt							
Årets resultat	8 636	9 559	11 708	-2 149	12 260	12 428	12 740

Budget 2020

BALANSRÄKNING (TKR)

	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader & tekniska anlägg.	321 014	326 096	334 232	327 732	334 175
Maskiner & inventarier	8 629	10 747	10 368	9 274	9 688
Finansiella anläggningstillgångar	75 734	73 352	75 679	75 778	75 676
Summa anläggningstillgångar	405 376	410 195	420 278	412 784	419 540
Bidrag till statlig infrastruktur	10 269	9 802	9 754	9 355	9 754
Omsättningstillgångar					
Förråd	413	500	276	400	344
Fordringar	38 769	45 979	44 899	47 632	41 834
Kassa och bank	188 944	138 595	191 793	165 150	184 358
Summa omsättningstillgångar	228 126	185 073	236 968	213 181	226 537
SUMMA TILLGÅNGAR	643 771	605 067	667 000	635 321	655 831
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	28 626	11 355	8 636	11 708	12 260
Resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Övrigt eget kapital	173 644	121 670	202 270	165 686	187 957
Summa eget kapital	202 270	133 025	210 906	177 394	200 217
Avsättningar					
Pensionsavsättning	39 281	46 566	44 362	43 719	50 100
Andra avsättningar	2 083	0	0	0	0
Summa avsättningar	41 364	46 566	44 362	43 719	50 100
Skulder					
Långfristiga	281 117	285 277	272 804	275 500	273 961
Kortfristiga	119 020	140 201	138 928	138 707	131 554
Summa skulder	400 138	425 478	411 733	414 207	405 515
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	643 771	605 069	667 000	635 321	655 831
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar	2 000	2 000		2 000	
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	229 473	225 966	220 549	219 581	215 905
Borgensättaganden	286 418				

Budget 2020

KASSAFLÖDESANALYS (TKR)

Den löpande verksamheten

Årets resultat	12 260
Avskrivningar	23 000
Pensioner	255
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0
	35 515

Ökning/minskning förråd/lager	56
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	5 797
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-7 153
Kassaflöde från den löpande verksamheten	34 215

Investeringar

Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-35 000
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0
Kassaflöde från investeringar	-35 000

Finansiering

Nyupptagna lån	0
Erhållna bidrag för investeringar	0
Amortering av skulder	-3 000
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	0
Kassaflöde finansiering	-3 000

Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur

-5300

Årets kassaflöde	-9 085
Likvida medel vid årets början	193 443
Likvida medel vid årets slut	184 358

